

Правовий статус технологічних парків

Правові та економічні засади запровадження та функціонування спеціального режиму інноваційної діяльності технологічних парків визначає Закон України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» (далі – Закон).

Так, відповідно до статті 1 Закону технологічний парк (технопарк) – це юридична особа або група юридичних осіб (далі – учасники технологічного парку), що діють відповідно до договору про спільну діяльність без створення юридичної особи та без об'єднання вкладів з метою створення організаційних засад виконання проектів технологічних парків з виробничого впровадження наукоємних розробок, високих

технологій та забезпечення промислового випуску конкурентоспроможної на світовому ринку продукції.

Державна реєстрація технологічного парку здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері науково-технічної та інноваційної діяльності. Технопарку видається свідоцтво про державну реєстрацію встановленого зразка. Підставою для державної реєстрації технологічного парку є включення його до переліку технопарків, що наведений у преамбулі Закону (стаття 4 Закону).

Варто зазначити, що Порядок державної реєстрації технологічних парків затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 29 листопада 2006 р.

№ 1657 «Деякі питання організації діяльності технологічних парків».

Згідно зі статтею 5 Закону проекти технологічних парків, реалізація яких здійснюється згідно з вимогами Закону, розробляються відповідно до пріоритетних напрямів діяльності технологічних парків.

Пріоритетні напрями діяльності для кожного з технологічних парків розробляються відповідно до законів України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» та «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні», розглядаються Президією Національної академії наук України та затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері науки.

Розгляд, експертиза, державна реєстрація проектів технологічних парків здійснюються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері науково-технічної та інноваційної діяльності, за поданням Національної академії наук України в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері науково-технічної та інноваційної діяльності, на проекти технологічних парків, що пройшли розгляд, експертизу і відповідно до встановленого Кабінетом Міністрів України порядку включені до державного реєстру, видається свідоцтво встановленого зразка про державну реєстрацію проекту технологічного парку.

Свідоцтво про державну реєстрацію проекту технологічного парку видається у строк, що не може перевищувати 90 днів з дня подачі проекту технологічного парку до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну по-

літику у сфері науково-технічної та інноваційної діяльності.

Свідоцтво про державну реєстрацію проекту технологічного парку видається на строк реалізації цього проекту, але не більш як на п'ять років, і є підставою для запровадження спеціального режиму інноваційної діяльності відповідно до Закону та відкриття спеціальних рахунків технологічних парків, їх учасників та спільних підприємств.

Необхідно зазначити, що спеціальний режим інноваційної діяльності запроваджується для технологічного парку строком на 15 років і діє при виконанні проектів технологічного парку.

Державне сприяння інноваційній діяльності технологічних парків здійснюється шляхом державної фінансової підтримки та цільового субсидювання проектів технологічних парків.

Згідно з частинами першою та другою статті 6 Закону для фінансової підтримки проектів технологічних парків запроваджується бюджетна програма підтримки діяльності технологічних парків.

Для реалізації проектів технологічних парків щорічно в Державному бюджеті України за бюджетною програмою підтримки діяльності технологічних парків визначаються кошти, що спрямовуються на: повне або часткове (до 50 відсотків) безвідсоткове кредитування (на умовах інфляційної індексації) проектів технологічних парків; повну або часткову компенсацію відсотків, сплачуваних виконавцями проектів технологічних парків комерційним банкам та іншим фінансово-кредитним установам за кредитування проектів технологічних парків.

Для реалізації проектів технологічних парків технологічним паркам, їх учасникам та спільним підприємствам, що виконують проекти технологічних парків,

державою надаються цільові субсидії у вигляді сум ввізного мита, що нараховуються згідно з митним законодавством України при ввезенні в Україну для реалізації проектів технологічних парків нових устаткування, обладнання та комплектуючих, а також матеріалів, які не виробляються в Україні.

Суми ввізного мита, що нараховуються згідно з митним законодавством України при ввезенні в Україну для реалізації проектів технологічних парків нових устаткування, обладнання та комплектуючих, а також матеріалів, які не виробляються в Україні, технологічні парки, їх учасники та спільні підприємства не перераховують до бюджету, а зараховують на спеціальні рахунки технологічних парків, їх учасників та спільних підприємств.

При цьому на спеціальні рахунки учасників технологічних парків та спільних підприємств, які є виконавцями проектів технологічних парків, зараховуються 50 відсотків сум ввізного мита, а решта 50 відсотків сум ввізного мита зараховуються на спеціальний рахунок керівного органу відповідного технологічного парку.

Зараховані на спеціальні рахунки технологічних парків, їх учасників та спільних підприємств кошти цільових субсидій використовуються технологічними парками, їх учасниками та спільними підприємствами при реалізації проектів технологічних парків на: проведення наукових, науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт за пріоритетними напрямками діяльності технологічних парків; створення, розвиток, модернізацію та реконструкцію науково-технологічних, експериментальних та дослідно-промислових дільниць, у тому числі на інструменти, обладнання та устаткування, що використовуються для цілей інноваційної діяльності; під-

готовку конструкторської та технологічної документації, технічних умов, технічних проектів та витрати на підготовку виробництва інноваційної продукції; патентування розробок, придбання прав на об'єкти права інтелектуальної власності (патентів, ліцензій на використання винаходів, корисних моделей, промислових зразків, ноу-хау тощо); накладні та поточні витрати (на матеріали, технічне забезпечення тощо), що виникають під час інноваційної діяльності; придбання обладнання, устаткування та інших засобів виробництва, пов'язаних з впровадженням інновацій; науково-організаційну діяльність керівного органу технопарку, проведення та участь у роботі наукових, науково-технічних конференцій, семінарів та виставок, публікацію результатів наукових досліджень за пріоритетними напрямками діяльності технологічних парків.

Проекти технологічних парків є пріоритетними для залучення коштів Української державної інноваційної компанії та її регіональних відділень (статті 7 та 9 Закону).

Згідно зі статтею 12 Закону контроль та моніторинг за реалізацією проектів технологічних парків здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері науково-технічної та інноваційної діяльності, в установленому Кабінетом Міністрів України порядку.

Технологічні парки, їх учасники та спільні підприємства здійснюють окремий бухгалтерський та податковий облік операцій, пов'язаних з реалізацією проектів технологічних парків.

Суми цільових субсидій, зараховані на спеціальний рахунок технологічного парку, їх учасників та спільних підприємств і використані не за призначенням, підлягають стягненню до Державного бюджету України.

У разі нецільового використання ввезених на територію України матеріалів, устаткування, обладнання, комплектуючих та інших товарів, не для потреб реалізації проектів технологічних парків, суми ввізного мита, що нараховуються згідно з митним законодавством України, підлягають стягненню до Державного бюджету України. При цьому платник податку зобов'язаний збільшити податкові зобов'язання за наслідками податкового періоду, в якому відбулося таке порушення, на суму ввізного мита, що мала бути сплачена при ввезенні на територію України таких товарів, а також сплатити пеню, нараховану на таку суму ввізного мита, виходячи з 120 відсотків облікової ставки Національного банку України, що діяла на день збільшення податкового зобов'язання, за період їх нецільового використання.

Відповідальність за нецільове використання ввезених на територію України матеріалів, устаткування, обладнання, комплектуючих та інших товарів, а також коштів цільових субсидій, зарахованих на спеціальні рахунки технологічних парків, їх учасників та спільних підприємств, несуть керівники технологічних парків, їх учасників та спільних підприємств згідно із законом.

У разі якщо при реалізації проектів технологічних парків виявлені порушення технологічними парками, їх учасниками та спільними підприємствами вимог статей 7 і 8 цього Закону, державна реєстрація таких проектів технологічних парків скасовується за рішенням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері науково-технічної та інноваційної діяльності. При цьому технологічні парки, їх учасники та спільні підприємства – виконавці таких проектів зобов'язані за наслідками податкового періоду,

на який припадає скасування державної реєстрації проектів технологічного парку, збільшити свої податкові зобов'язання на суму зарахованих на спеціальний рахунок коштів цільових субсидій з дати виникнення такого порушення до дати прийняття рішення про скасування державної реєстрації проекту технологічного парку, а також сплатити пеню, нараховану на зазначену суму, виходячи з 120 відсотків облікової ставки Національного банку України, що діяла на день збільшення податкового зобов'язання.

Слід зазначити, що відповідно до частини третьої статті 13 Закону держава гарантує стабільність встановленого цим Законом спеціального режиму інноваційної діяльності технологічних парків. Внесення змін до законодавства не повинно погіршувати умови діяльності технологічних парків, їх учасників та спільних підприємств щодо виконання проектів технологічних парків у спеціальному режимі інноваційної діяльності технологічних парків.

Ураховуючи викладене, технопарки є дієвою формою інтеграції науки і виробництва, відзначаються високим рівнем інноваційної діяльності та сприяють утворенню наукомісткого сектору промисловості.

М. Ю. Чубур

*головний спеціаліст відділу з питань
законодавства про інформацію
Управління соціального, трудового
та гуманітарного законодавства
Департаменту конституційного,
адміністративного та соціального
законодавства
Міністерства юстиції України*